

कवि जगन्नाथ रेग्मीको काव्यकारिताको अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय अन्तर्गत
पृथ्वीनारायण क्याम्पस नेपाली विषयको स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौँ पत्र
(५१०-१) को प्रयोजनका निम्ति प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधकर्ता

श्रीधर सुवेदी

क्याम्पस क्रमाङ्क : ४९ (२०६६/०६८)

परिक्षा क्रमाङ्क : ४८०१०५

पृथ्वीनारायण क्याम्पस

नेपाली विभाग

पोखरा

२०७३

शोध निर्देशकको सिफारिस

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी सङ्काय, स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको (५१०-१) औं पत्रको पाठ्यांशको प्रयोजनका लागि प्रस्तुत कवि जगन्नाथ रेग्मीको काव्यकारिताको अध्ययन शीर्षकको यो शोधपत्र हाम्रा अनुशासित विद्यार्थी श्रीधर सुवेदीले मेरो निर्देशनमा तयार पार्नुभएको हो । अतः आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि नेपाली विभाग समक्षसिफारिस गर्दछु ।

मिति : २०७३।१।२२

उपप्रा. नारायणप्रसाद न्यौपाने
शोध निर्देशक
पृथ्वीनारायण क्याम्पस
नेपाली विभाग
पोखरा

कृतज्ञता ज्ञापन

कवि जगन्नाथ रेग्मीको काव्यकारिताको अध्ययन शीर्षकको यो शोधपत्र मैले मेरा आदरणीय गुरु उपप्रा. नारायणप्रसाद न्यौपानेको निर्देशनमा तयार गरेको हुँ । आफ्ना महत्त्वपूर्ण कार्य व्यस्तताहरू माझ मेरा निमित्त सहज हुने हिसाबले मिलान गरेर अमूल्य सरसल्लाह एवम् दिशानिर्देश गरी शोध चयनदेखि शोधपत्र तयार पार्दासम्म सहयोग गर्नु हुने मेरा आदरणीय शोध निर्देशक गुरुप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । प्रस्तुत शोधकार्य गर्नका लागि विभागीय स्वीकृति प्रदान गरी अनुसन्धानको ढोका खोलीदिनुहुने विभागीय प्रमुख आदरणीय गुरु सहप्रा. कृष्णप्रसाद पौडेलज्यूप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

प्रस्तुत शोधपत्र मैले नेपाली विषय स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको पत्र निमित्त तयार गरेको हुँ । यस शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा विभिन्न महानुभावबाट सहयोग प्राप्त गरेको छु । सम्पूर्ण सहयोगीहरूमा कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

शोधकार्य गर्दा आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराइदिने त्रिभुवन विश्वविद्यालय सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत पुस्तकालय, विभिन्न साहित्यिक व्यक्तित्वहरू मेरा साथीहरू सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । शोध लेखनका क्रममा आवश्यक सुचना प्रदान गर्नुका साथै सामग्री उपलब्ध गराइदिनुहुने शोधनायक जगन्नाथ रेग्मी जसले मलाई मन फुकाएर सहयोग गर्नु भयो । उहाँप्रति पनि म अत्यन्त आभारी छु ।

मेरा अध्ययन कार्यलाई यहाँसम्म पुऱ्याउने पुऱ्य माता देवकी सुवेदी तथा पिता भोजराज सुवेदीप्रति म सधैं ऋणी रहने छु । जीवनका अफ्यारा दिनमा पनि उत्साह दिई रहने मेरा दाजुभाइ, दिदी, बहिनी र मेरी जीवन सङ्गीनी रमालाई पनि सम्भरहेको छु । छोरीहरू, श्रद्धा, सुमन जसका मुहारलेमलाई थप ऊर्जा मिलेको छ । साथै मलाई विभिन्न ठाउँबाट सहयोग पुऱ्याउनु भएका मित्र तथा भाइहरू पदमप्रसाद भूर्तेल, रामकृष्ण पौडेल, विशाल चापागाई, विक्रम चापागाई, ज्ञान प्र. न्यौपाने, श्रीकृष्ण सुवेदी सबैलाई मैले कहिल्यै बिर्सन सकिदैन ।

यस शोधपत्रलाई कुशल रूपमा टड्कण गरी सहयोग पुऱ्याउनुहुने श्रेष्ठ कम्प्युटर सर्भिस, नदीपुरका दाजु ईश्वर श्रेष्ठलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

श्रीधर सुवेदी

मिति : २०७३/१२/१५

स्नातकोत्तर दोस्रो वर्ष

विषय सूची

शोध निर्देशकको सिफारिस
स्वीकृति पत्र
कृतज्ञता ज्ञापन

	पृष्ठ
परिच्छेद एक : शोध परिचय	१-५
१.१ शोध शीर्षक	१
१.२ प्रयोजन	१
१.३ समस्या कथन	१
१.४ शोधपत्रको उद्देश्य	१
१.५ पूर्वकार्यको समीक्षा	२
१.६ शोधकार्यको औचित्य	४
१.७ शोधपत्रको सीमाङ्कन	४
१.८ सामग्री सङ्कलन विधि	५
१.९ शोधविधि	५
१.१० शोधपत्रको रूपरेखा	५
परिच्छेद दुई : कवि जगन्नाथ रेग्मीको सङ्क्षिप्त परिचय	६-१०
२.१ परिचय	६
२.१.१ जन्म र जन्मस्थान	६
२.१.२ शिक्षा/ पढ्ने प्रेरणा	६
२.१.३ पेसा तथा पुरस्कार	७
२.१.४. पुरस्कार एवं सम्मान	७
२.१.५ व्यक्तित्व	८
२.१.५.१. साहित्यिक व्यक्तित्व	८
२.१.५.२ समालोचकीय व्यक्तित्व	८
२.१.५.३. सम्पादकीय व्यक्तित्व	८
२.१.५.४. अन्वेषक व्यक्तित्व	९

२.१.५.५ कथा वाचकीय व्यक्तित्व	९
२.५.५.६ सामाजिक व्यक्तित्व	९
२.५.५.७ प्राज्ञिक व्यक्तित्व	९
२.२ कवि जगन्नाथ रेग्मीका काव्ययात्राका चरणहरू	१०
२.२.१. आभ्यासिक चरण (२०४८ देखि २०६३ सम्म)	१०
२.२.२ कवित्व विस्तारको चरण (२०६४-२०७०)	१०
२.२.३. परिष्कारको चरण (२०७१- हालसम्म)	१०
परिच्छेद तीन : कविताको सैद्धान्तिक परिचय	११-२९
३.१ कविताको परिचय	११
३.१.१ कविताको परिभाषा	१३
३.१.१.१ पूर्वीय साहित्यमा	१३
३.१.१.२ नेपाली साहित्यमा	१६
३.१.१.२ पश्चिमी विद्वान्	१८
३.२ कविताको विधागत स्वरूप तथा आयाम	२०
३.३ कविताका तत्त्वहरू	२१
३.३.१ शीर्षक	२२
३.३.२ संरचना	२२
३.३.३ लय विधान	२३
३.३.४ भाषाशैली	२३
३.३.५ कथन पद्धति	२४
३.३.६ केन्द्रीय कथ्य र भाव विधान	२५
३.३.७ बिम्ब विधान तथा अलङ्कार	२६
३.३.८ प्रतीक	२७
३.३.९ मिथक	२८
३.३.१० व्यञ्जना	२९

अध्याय चार : जगन्नाथ रेग्मीको काव्यकारिताको अध्ययन	३०-६८
४.१ विषय प्रवेश	३०
४.१.१ अन्तरङ्गका तरङ्गहरू कविता सङ्ग्रहको अध्ययन/विश्लेषण	३०
४.१.२ कविता तत्त्वका आधारमा चारुचित्रको अध्ययन /विश्लेषण	४३
४.१.३ धवलागिरि खण्डकाव्यको विश्लेषण	५९
परिच्छेद पाँच : उपसंहार	६९-७३
५.१ सारांश	६९
५.१.१ निष्कर्ष	७०
५.१.२ सुभावा	७३
सन्दर्भग्रन्थ सूची	७४